

ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΥΜ

ΣΧΟΛΗ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΥΜ ΤΟΥ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ

2014-2015

**Ταυτότητα
και
Ταυτίσεις**

Αθήνα 2014

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ

Παρουσίαση

Η Κλινική Εκπαίδευση Λακανικού Πεδίου έχει ιδρυθεί στην Αθήνα το 2007-2008 έχοντας ως θεματική «Τι είναι το ασυνείδητο στη ψυχαναλυτική κλινική;».

Είναι συνδεδεμένη με τη διεθνή των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου και τη Σχολή της. Από το 1998 και μετά δημιουργήθηκαν τα πρώτα κλινικά κολέγια σε διάφορες χώρες στα πλαίσια της διεθνούς των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου. Με τη διδασκαλία τους στοχεύουν στη μετάδοση μιας ψυχαναλυτικής θεωρίας και πρακτικής προσανατολισμένη από τα κείμενα του Σίγκμουντ Φρόιντ, εκείνου που ανακαλύπτει το ασυνείδητο και θέτει τις πρώτες θεωρητικές βάσεις της ψυχανάλυσης και τα κείμενα του Ζακ Λακάν ο οποίος μετά από την επιστροφή του στα κείμενα του Φρόιντ προχωρά σε νέες επεξεργασίες ως προς το ασυνείδητο τη γλώσσα και την επιθυμία, τη δομή του υποκειμένου και τη σχέση του με το συμβολικό, το φαντασιακό και το πραγματικό.

Απευθύνεται σε εκείνους που όποιο και αν είναι το πλαίσιο της κλινικής τους εμπειρίας και πρακτικής ενδιαφέρονται και επιθυμούν να μελετήσουν, να εμβαθύνουν τη σχέση τους με την κλινική τους εμπειρία σε αναφορά με μια ψυχαναλυτική θεωρία και πρακτική που λαμβάνει υπόψη την κλινική του υποκειμένου, τις επιπτώσεις της ασυνείδητης του σκηνής σε αυτό.

Οι επιστημικές βάσεις των κλινικών εκπαιδεύσεων, κολεγίων, κλινικών χώρων και σεμιναρίων έχουν την απαρχή τους στη δημιουργία του Κλινικού Τμήματος από τον Ζακ Λακάν το 1976 στην Vincennes με σκοπό «να δώσει ενδείξεις για να κατευθυνθούν όσοι αφιερώνονται στην ψυχαναλυτική κλινική», «ωθώντας τον αναλυτή να δηλώσει τους λόγους του», να θέσει και να επεξεργασθεί τα ερωτήματα του ως διδάσκων από τη θέση του υποκειμένου. Αυτό ισχύει τόσο για τους διδάσκοντες της Εκπαίδευσης όσο και για εκείνους που συμμετέχουν σ' αυτή, οι οποίοι όχι μόνο λαμβάνουν μια εκπαίδευση, αλλά και έχουν τη δυνατότητα να παράξουν μια εργασία η οποία θα ληφθεί υπόψη.

Η διδασκαλία κατανέμεται σε:

- κλινικές ενότητες που περιλαμβάνουν μια κλινική παρουσίαση, τη συζήτησή της και την κλινική και θεωρητική επεξεργασία που ακολουθεί
- μελέτη περιπτώσεων που παρουσιάζονται από τους συμμετέχοντες και συζητούνται συλλογικά.
- μελέτη κειμένων του Σίγκμουντ Φρόυντ και του Ζακ Λακάν
- σεμινάρια ψυχαναλυτικής θεωρίας πάνω στις έννοιες και την προβληματική που αυτές προσεγγίζουν

Ανά έτος επιλέγεται μια θεματική συνδεδεμένη με το θέμα των κλινικών κολεγίων της Γαλλίας από τα οποία συμμετέχουν ετησίως δυο ψυχαναλυτές διδάσκοντες. Οι προσκεκλημένοι 2014-2015 είναι οι:

12 και 13 Δεκεμβρίου 2014, Μπερνάρ Νομινέ, ΑΜΣ, της Σχολής Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου

3 και 4 Απριλίου 2015, Μαρκ Στρως, ΑΜΣ, της Σχολής Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου

Για τη χρονιά 2014-2015 το θέμα είναι:
«**Ταυτότητα και ταυτίσεις**».

Παρουσίαση Θεματικής 2014 - 2015

17 Οκτωβρίου 2014, ώρα 19.15

Αίθουσα : Γ' πτέρυγα. ισόγ. Γεν. Νοσοκομείο Παίδων Αθηνών, Π. Αγλαΐα Κυριακού, Θηβών και Λειβαδείας, Αμπελόκηποι

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Ταυτότητα και ταυτίσεις

Το θέμα της ταυτότητας και των ταυτίσεων τίθεται όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια, κυρίως στα πλαίσια μιας προσπάθειας να γίνει κατανοητή η σύγχρονη κοινωνική κατάσταση και οι αλλαγές που επιφέρει, αλλαγές που παίρνουν τη μορφή της κρίσης ταυτότητας των υποκειμένων αλλά ακόμη και των ίδιων των θεσμών.

Για την ψυχανάλυση το ζήτημα των ταυτίσεων και της ταυτότητας είναι κομβικό όσον αφορά την κλινική του υποκειμένου του ασυνειδήτου. Τα υποκείμενα, πρώτα από όλα, συμβαίνει να απευθύνονται σ' αυτήν ως επί το πλείστον σε μια κρίσιμη στιγμή της ζωής τους, μια στιγμή που κάτι από την φαντασιακή βεβαιότητα τους ως υποκείμενα έχει κλονιστεί. Η φαντασίωση προσφέρει στο υποκείμενο μια συγκεκριμένη θέση μέσα στο σχετίζεσθαι, θέση που ενέχει για εκείνο τη διάσταση μιας ταυτότητας άμεσα συνδεδεμένης με την ιδιαίτερη απόλαυση του.

Ο Φρόιντ θέτει το ερώτημα της ταύτισης από την αρχή της κλινικής του αναζήτησης, ερώτημα που τη διαπερνά ολόκληρη. Πρόκειται για την πρωταρχική έκφραση ενός αισθηματικού δεσμού με κάποιο άλλο πρόσωπο¹, αναφέρει το 1921 στο 7^ο κεφάλαιο της *Ψυχολογίας των μαζών και ανάλυσης του εγώ*, διακρίνοντας τρεις τύπους ταύτισης: την πρωτογενή ταύτιση με τον πατέρα που είναι άμεση, ο Φρόιντ δίνει το παράδειγμα του κανίβαλου, ως δεύτερο τύπο την μερική ταύτιση, εντελώς περιορισμένη, μη δανειζόμενη παρά ένα μόνον χαρακτηριστικό του προσώπου-αντικειμένου, το *einziges Zug* [εναδικό χαρακτηριστικό], στην πρώτη περίπτωση ο πατέρας αντιπροσωπεύει εκείνο που θα ήθελε κάποιος να είναι στην δεύτερη εκείνο που θα ήθελε να έχει. Ο τρίτος τύπος ή αλλιώς υστερική ταύτιση, είναι η ταύτιση με την επιθυμία του άλλου.

Για τον Φρόιντ το *Εγώ που είναι ένα αντικείμενο φτιαγμένο όπως ένα κρεμμύδι, θα μπορούσαμε να το ξεφλουδίσουμε και θα βρίσκαμε τις εναλλασσόμενες ταυτίσεις που το αποτελούν*.² Η ψυχανάλυση όντας μια

¹ Σ. Φρόιντ, *Η ψυχολογία των μαζών και ανάλυση του εγώ* (1921) κεφ VII στο *Εκ των υστέρων*, ν. 25, χειμώνας 2013-2014, Αθήνα, εκδόσεις Πλέθρον, σελ. 9-11

² Lacan J., *Le séminaire livre I, Les écrits techniques de Freud*, 1975, εκδόσεις Seuil, Παρίσι, σελ. 194

διαδικασία από-ταυτοποίησης στοχεύει την συνάντηση και επεξεργασία του υποκειμένου μ' αυτό που σηματοδοτεί σ' εκείνο την απόλυτη διαφορά.

Υπάρχει κάτι [στο υποκείμενο] που επαναλαμβάνεται στην ζωή του που είναι πάντα το ίδιο, και είναι αυτό, κατ' εξοχήν. Τι είναι αυτό το κάτι που επαναλαμβάνεται; Ένας ορισμένος τρόπος απόλαυσης. Η Απόλαυση του ομιλούντος όντος αρθρώνεται, και μάλιστα για αυτό οδηγείται στο στερεότυπο, αλλά ένα στερεότυπο που πράγματι αποτελεί στερεότυπο για τον καθένα μας.³ Αυτό το στερεότυπο, τόσο μοναδικό στον καθένα έχει την ιδιότητα μιας ταυτότητας, ενός κύριου ονόματος: ο άνθρωπος με τους λύκους, Τζόους το σύμπτωμα, και πάει πιο πέρα από το πατρώνυμο, πρόκειται για το αληθινό κύριο όνομα στο οποίο μια ανάλυση στοχεύει... εκείνο του είναι του της απόλαυσης⁴.

Επειδή ακριβώς το ζήτημα της ταυτότητας και των ταυτίσεων έχει να κάνει με το σύμπτωμα απασχολεί την ψυχανάλυση, από την είσοδο του υποκειμένου σε αυτήν μέχρι την έξοδο του. Εισάγεται στην ψυχανάλυση με το ανυπόφορο αυτού του συμπτώματος στοχεύει όμως να μάθει «κάτι να το κάνει, να ξέρει να το ξεμπλέκει, να το χειρίζεται»⁵

*Μαρία Κουκουμάκη
Σεπτέμβρης 2014*

³ Lacan J., «Déclaration à France-Culture en 1973», στο Le Coq-Héron, n° 46/47, 1974, σελ. 3-8.

⁴ Soler C. Lacan, l'inconscient réinventé, 2003, εκδόσεις PUF, Παρίσι, σελ. 92

⁵ Lacan J., Séminaire XXIV, L'insu que sait de l'une-bénvue s'aile à mourre (1976-1977), παράδοση 16.11.76, ανέκδοτο

Οργάνωση της κλινικής εκπαίδευσης & προϋποθέσεις εγγραφής

- I. Θεωρητικό σεμινάριο** πάνω στην ψυχαναλυτική κλινική σε αναφορά στα κείμενα του Σίγκμουντ Φρόιντ και του Ζακ Λακάν.
- II. Μελέτη κειμένων**, όπου γίνεται ανάγνωση και επεξεργασία επιλεγμένων κειμένων.
- III. Κλινική ενότητα.**
Παρουσίαση ασθενούς και κλινικό εργαστήριο. Συζήτηση και θεωρητική και επεξεργασία των κλινικών ερωτημάτων που τίθενται.
- IV. Ημερίδες ψυχαναλυτικής κλινικής** με προσκεκλημένους διδάσκοντες των Κλινικών Κολεγίων Γαλλίας.
- V. Ομιλίες και καταληκτική ημερίδα** με διδάσκοντες και συμμετέχοντες της ΚΕΛΠ, σε αναφορά στην θεματική του έκαστου έτους.

Η παρουσίαση ασθενούς

Από την εποχή του Σαρκό, η παραδοσιακή πρακτική της παρουσίασης ασθενούς είχε ως στόχο να επιβεβαιώσει τη γνώση που προέκυπτε ήδη από τη μελέτη της θεωρίας. Ο Λακάν παίρνει αυτή την πρακτική και την συνδέει με την αναλυτική κλινική: από τη θέση του αναλυτή ακούει την εκφορά του ασθενούς. Εγκαθιδρύει έτσι ένα κλινικό εργαλείο προσανατολισμένο από την ψυχανάλυση και προσδιορίζει τη δομή τριών όρων: του αναλυτή, του ασθενούς μέσα από την υποκειμενική του θέση και το ακροατήριο των κλινικών που το ονομάζει «ο τρίτος» ως κάποιος σε θέση να ακούσει της τον ασθενή.

Μετά τη συνέντευξη με τον ασθενή λαμβάνει χώρα συζήτηση και επεξεργασία της περίπτωσης, όπου το ακροατήριο συμμετέχει, ως μέρος της εμπειρίας, στον σχολιασμό και την επεξεργασία της ίδιας της συνέντευξης, προχωρώντας σε ερωτήματα ως προς την κλινική του υποκειμένου, την αποκωδικοποίηση των συμπτωμάτων που μπορεί να γίνει.

Σήμερα, μέσα απ' αυτή την πρακτική μπορούμε να αποκομίσουμε ως αναλυτές μια διδακτική εμπειρία: για τη διαδρομή του ασθενούς, για τη διδασκαλία που συνιστά ο χρόνος κοινού συλλογισμού που ακολουθεί την παρουσίαση και για τη μοναδικότητα της κλινικής προσέγγισης που αυτό το εργαλείο μας επιτρέπει, την δυνατότητα να διεργασθούμε μια γνώση.

Προϋποθέσεις εγγραφής

Εγγράφονται όσοι έχουν μια κλινική πρακτική όπως ψυχίατροι, ψυχοθεραπευτές, ψυχολόγοι, ψυχαναλυτές, επαγγελματίες ψυχικής υγείας, καθώς και εκπαιδευτές, παιδαγωγοί κ.α., όσοι ενδιαφέρονται να εμβαθύνουν ερωτήματα που αφορούν στον κοινωνικό δεσμό και την κλινική του υποκειμένου στην ψυχανάλυση.

Στόχος του 3ετούς κύκλου σπουδών της Κ.Ε.Λ.Π

Στόχος του κύκλου σπουδών της Κ.Ε.Λ.Π. είναι να επιτρέψει σε κάθε συμμετέχοντα στο πέρας του κύκλου σπουδών να έχει γνωρίσει επαρκώς τις δυνατότητες της κλινικής συνέντευξης αναλυτικού προσανατολισμού, την κλινική ανάγνωση και επεξεργασία μιας περίπτωσης, καθώς επίσης και να έχει εμβαθύνει στην ανάγνωση και μελέτη κειμένων.

Κάθε εκπαιδευόμενος έχει την δυνατότητα να συμμετέχει με κάποια εργασία και κυρίως στο τέλος της τριετούς παρακολούθησης να πραγματοποιήσει μια εργασία με την εποπτεία ενός διδάσκοντος.

Βεβαίωση σπουδών

Η βεβαίωση σπουδών αποδίδεται στους συμμετέχοντες που είναι παρόντες συστηματικά και οι οποίοι θα δώσουν μια εργασία πάνω σε μια κλινική μελέτη στο τέλος του κύκλου σπουδών.

Πληροφορίες: www.champlacanian.gr,
τηλ. 210.7751212 και 697 5875301

Αίτημα εγγραφής: info.champlacanian.gr

Εγγραφές : Μ. Κουκουμάκη

Πρόγραμμα Κλινικής Εκπαίδευσης 2014-2015

Ταυτότητα και ταυτίσεις

I. Θεωρητικά σεμινάρια

Ταυτότητα και ταυτίσεις στη μεταβίβαση

Ιωάννα Βισβίκη, Μαρία Κουκουμάκη, Μαργαρίτα Νικολαΐδου

Σε αναφορά στο Σεμ. XI Οι τέσσερις θεμελιακές έννοιες της ψυχανάλυσης κεφ. XVI, XVII, XVIII, XX, καθώς και το Σεμ. IX, L' identification του Ζακ Λακάν

Ποια η θέση της ταύτισης στην μεταβίβαση; Στο σεμινάριο XI ο Ζ. Λακάν μας δίνει τη γέννηση του υποκειμένου μέσα από τη συνάντηση με το σημαίνον στο πεδίο του Άλλου, έτσι αποκτά η ύπαρξη του νόημα, γίνεται ομιλόν, σηματοδοτείται μέσα από τις ταυτίσεις με τον Άλλο και την επιθυμία του. Ταυτόχρονα όμως βιώνει την αφάνισή του, εκεί, στα ενδιάμεσα του λόγου του Άλλου, στην έλλειψη απάντησης του: *μα γιατί μου το λέει αυτό, τι θέλει; Χάσμα στο οποίο λειτουργεί η μετωνυμία της επιθυμίας. Και ενώ η επιθυμία στον έρωτα ενσαρκώνεται μέσα σ' ένα σενάριο με τον άλλο, την άλλη, στην μεταβίβαση, στο αίτημα του αναλυόμενου προς τον αναλυτή, *τι επιθυμώ εδώ μέσα, εσείς θα πρέπει να το ξέρετε»* η επιθυμία του αναλυτή απαντά πέρα από κάθε λειτουργία εξαπάτησης ως προς το πεδίο του Άλλου.*

Η υπέρβαση στο πεδίο της ταύτισης θα μπορέσει να γίνει εφόσον η επιθυμία του αναλυτή θα οδηγήσει στη διάκριση ανάμεσα στο ιδανικό εγώ και το αντικείμενο α, επαναφέροντας το αίτημα, που αποκλίνει, στη σχέση του με την ενόρμηση. Η ταύτιση επομένως δεν είναι η σύνδεση με το ίδιο, που επαναλαμβάνεται, αλλά μ' αυτό που ζητά κάτι καινούργιο, που ζητά... ακόμη, ακόμη... και άλλο, ακολουθώντας σε κάθε υποκείμενο έναν ρυθμό... έναν χρονικό παλμό.

Παρασκευή 19.15 -21.00

24 Οκτώβρη, 21 Νοεμβρίου, 19 Δεκεμβρίου 2014, 16 Ιανουαρίου, 13 Φεβρουαρίου, 20 Μαρτίου, 24 Απριλίου 2015, 22 Μαΐου, 12 Ιουνίου 2015.

Αίθουσα διδασκαλίας, Γ' Πτέρυγα, ισόγ. Γενικό Νοσοκομείο Παιδών Αθηνών, Αγλαΐα Κυριακού, Θηβών και Λεβαδείας, Αμπελόκηποι.

Ο ευνουχισμός και η σεξουαλική ταυτότητα

Καμπέρου Όρσα, Σερέτης Πάνος

Το φύλο που μας αποδίδεται από την ανατομία δεν το διαλέγουμε. Ωστόσο υπάρχει μία υποκειμενική τοποθέτηση σε σχέση με τη νόρμα που ρυθμίζει αφενός τον ρόλο των φύλων, αφετέρου τη διακίνηση της επιθυμίας μεταξύ τους αλλά και μεταξύ των γενεών. Στον Φρόντ, αυτό που καθορίζει τις οιδιπόδειες ταυτίσεις είναι ο ευνουχισμός. Όπως το σημειώνει ο Λακάν το 1958 στο άρθρο του *Η σημασία του φαλλού*, ο ευνουχισμός επιτρέπει την εγκαθίδρυση μέσα στο υποκείμενο μίας ασυνείδητης θέσης δίχως την οποία δε θα μπορούσε να ταυτιστεί στον ιδανικό τύπο του φύλου του ούτε να ανταποκριθεί χωρίς σοβαρούς κινδύνους στις ανάγκες του συντρόφου του στη σεξουαλική σχέση, ή ακόμη και να υποδεχθεί επιτυχώς τις ανάγκες του παιδιού που γεννιέται από αυτήν τη σχέση.

Σάββατο : 11.00 -12.30.

11 και 25 Οκτώβρη, 1 και 22 Νοέμβρη, 20 Δεκέμβρη 2014.

17 Ιανουαρίου, 14 και 28 Φλεβάρη, 21 Μαρτίου, 25 Απριλίου,
23 Μαΐου, 13 Ιουνίου 2015.

Τόπος: Αίθουσα διδασκαλίας, Γ' Πτέρυγα, ισόγ. Γενικό Νοσοκομείο Παιδών Αθηνών, Αγλαΐα Κυριακού, Θηβών και Λεβαδείας, Αμπελόκηποι.

Τα σεμινάρια εμψυχώνονται από ένα καρτέλ επεξεργασίας του Σεμιναρίου ΙΧ του Ζακ Λακάν, *L' identification* με τους: Ι. Βισβίκη, Ο. Καμπέρου, Μ. Κουκουμάκη, Μ. Νικολαΐδου ; Π. Σερέτης, Μπ. Νομινέ ως συν – ένας.

II. Κλινική Ενότητα

Μαργαρίτα Νικολαΐδου,

Τη συζήτηση συντονίζει η *Ιωάννα Βισβίκη*

A) Παρουσίαση ασθενούς

Πρόκειται για μια και μοναδική συνάντηση ενός αναλυτή με έναν ασθενή.

Μετά τη συνάντηση έπεται χρόνος συλλογικής επεξεργασίας της συνέντευξης.

Παρασκευή 18.00 -20.30

7 Νοεμβρίου 2014 και 16 Ιανουαρίου 2015

Κέντρο Πρόληψης Αργυρούπολης, Αγ. Βαρβάρας, 36.

B) Κλινικό Εργαστήρι

Κλινική επεξεργασία των ερωτημάτων που τίθενται από τους συμμετέχοντες μέσα στην πρακτική τους μέσα από μια παρουσίαση περίπτωσης. Από τις ταυτίσεις στην ταυτότητα, το ζητούμενο μιας κλινικής του υποκειμένου, που λαμβάνει υπόψη της εκείνο που για κάθε υποκείμενο είναι το αδύνατον να υποφέρει. Αναφορά στα κείμενα του Ζακ Λακάν, 1977 για το *Κλινικό Τμήμα* στην Vincennes, όπως και στον *Σύντομο λόγο προς τους ψυχιάτρους* το 1967.

Παρασκευή 19.15 -21.00

5 Δεκεμβρίου 2014, 6 Φεβρουαρίου, 13 Μαρτίου, 17 Μαΐου, 19 Ιουνίου 2015.

Αίθουσα διδασκαλίας, Γ' Πτέρυγα, ισόγ. Γενικό Νοσοκομείο Παιδών Αθηνών, Αγλαΐα Κυριακού, Θηβών και Λεβαδείας, Αμπελόκηποι.

III. Ομιλίες – Ημερίδα

Ομιλίες

Μαρία Κουκουμάκη: Ταυτότητα, ταυτίσεις και γραφή.

Μαργαρίτα Νικολαΐδου: Ταυτότητα και γλώσσα.

Παρασκευή 19.15- 21.15

13 Φεβρουαρίου 2015

Για τις επόμενες θα ανακοινωθούν οι ομιλητές και το θέμα.

Καταληκτική Ημερίδα

Αρχές Ιουλίου (Το πρόγραμμα θα ανακοινωθεί).

Οι διδάσκοντες

Βισβίκη Ιωάννα

κλιν. ψυχολόγος, ψυχαναλύτρια, μέλος της Σχολής Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου.

τηλ. 697 3623518, email: Joanna.visviki@gmail.com

Καμπέρου Όρσα

κλιν. ψυχολόγος, ψυχαναλύτρια, μέλος της Σχολής Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου.

τηλ. 69733381342, email: orsa.kamperou@gmail.com

Κουκουμάκη Μαρία

κλιν. ψυχολόγος, ψυχαναλύτρια, ΑΜΣ της Σχολής Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου. τηλ. 697 5875301, email:

koukoumaki@hotmail.com

Νικολαΐδου Μαργαρίτα

κλιν. ψυχολόγος, ψυχαναλύτρια, ΑΜΣ της Σχολής Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου.

τηλ. 694 6124258, email: mnicolai@otenet.gr

Νομινέ Μπερνάρ

ψυχίατρος, ψυχαναλυτής, ΑΜΣ της Σχολής Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου, διδάσκων στο Κλινικό Κολλέγιο της νοτιοδυτικής Γαλλίας, email: ber.nomine@free.fr

Σερέτης Πάνος

κλιν. ψυχολόγος, ψυχαναλυτής, μέλος της Σχολής Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου.

τηλ. 697 3352048, email: pan.seretis@gmail.com

Στρωσ Μαρκ

ψυχίατρος, ψυχαναλυτής, ΑΜΣ της Σχολής Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου, διδάσκων στο Κλινικό Κολλέγιο του Παρισιού.

email: strauss.m@wanadoo.fr

Βιβλιογραφικές αναφορές

ΦΡΟΙΝΤ Σίγκμουντ

- *Ναρκισσισμός, μαζοχισμός, φετιχισμός* (κεφ. «Εισαγωγή στον ναρκισσισμό»), εκδ. Επίκουρος, Αθήνα, 1991, σελ. 7-42.
- *Ψυχολογία των μαζών και η ανάλυση του εγώ (1895)*, Εκδ. Επίκουρος, Αθήνα, 1994, κεφ. VII «Η ταύτιση», VIII «Ερωτική κατάσταση και ύπνωση», XI «Μια βαθμίδα στο εγώ».
- *Το εγώ και το αυτό (1923)*, εκδ. Πλέθρον, Αθήνα 2008, κεφ. 2 «Το εγώ και το αυτό», κεφ. 3 «Το εγώ και το υπερεγώ (ιδεώδες του εγώ).
- *Δοκίμια μεταψυχολογίας (1915)*, I «Ενορμήσεις και πεπρωμένα ενορμήσεων», και V. «Πένθος και μελαγχολία», εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 2000.

ΛΑΚΑΝ Ζακ

- *Η οικογένεια, τα οικογενειακά συμπλέγματα στη διαμόρφωση του ατόμου*, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα, 1987.
- *Λειτουργία και πεδίο της ομιλίας και γλώσσας στην ψυχανάλυση*, εκδόσεις Εκκρεμές, Αθήνα, 2005.
- *Η Σημασία του φαλλού, 1958*, περ. *Ψυχανάλυση αρ. 4*.
- *Σεμινάριο III, Οι ψυχώσεις*, εκδ. Ψυχογιός, Αθήνα, 2005.
- Σεμινάριο VIII *Le transfert*, Seuil, 1991, κεφ. XXIV.
- Σεμινάριο IX, *L'identification*, ανέκδοτο.
- Σεμινάριο XI, *Οι τέσσερις θεμελιακές έννοιες της ψυχανάλυσης*, εκδ. Ράππα, Αθήνα, 1982.
- *Seminaire XVII, L'envers de la psychanalyse*, Editions Seuil, Paris, 1991, 20/1/1971, κεφ. VI.
- Σεμινάριο XX, *Ακόμη κι άλλο*, εκδ. Ψυχογιός, Αθήνα, 2011
- *Seminaire XXII, R.S.I.*, 1974-1975, ανέκδοτο, μαθήματα 18 Μαρτίου, 15 Απριλίου 1975.
- «Déclaration à France-Culture en 1973», στο *Le Coq-Héron*, n° 46/47, 1974, σελ. 3-8.
- **Αλμπέρ Νγκιουγέν** «Μεταβίβαση και υποβολή», περιοδικό *Analyticon*, αρ. 1, σελ.83.

- **Μαρκ Στρώς**, Η μεταβίβαση και η αγάπη, περιοδικό *Analyticon*, αρ. 1, σελ.103.
- **Soler C.** «L’analyse finie» στο *Lacan, l’inconscient réinventé*, 2003, εκδ. PUF, Παρίσι, σελ. 92-121.
- *Μελαγχολίες , συλλογικό* Ζακ Αντάμ, Φρανσουάζ Γκορόγκ, Α. Ζουρανβίλ, Μισέλ Μπουσεϋρού, Αντόνιο Κινέ, Φ. Πελιόν, Κολέτ Σολέρ, εκδ. Ηριδανός, Αθήνα, 2009.
- **Claude – Levi Strauss**, L’identité, Παρίσι, εκδ. PUF.
- **Ζαν Κλώντ Μιλνέρ** *Το κρυστάλλινο έργο, Ο Λακάν, η επιστήμη, η φιλοσοφία*, εκδ. Κέδρος, 2005.
- **Λαμπρέλλη Λιλή**, «Η γυναίκα με τα χέρια από φως, εφτά παραμύθια από την προφορική παράδοση», εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2014.
- **Πιραντέλλο Λουίτζι**, «Ένας, κανένας και εκατό χιλιάδες», εκδ. Ζαχαρόπουλος, Αθήνα, 1993.
- **Πεσσόα Φερνάντο [Μπερνάρντο Σοάρες]**, «Το βιβλίο της ανησυχίας», εκδ. Εξάντας, Αθήνα, 2004.

Εκδόσεις γραπτών κειμένων του Ζακ Λακάν από την Σχολή Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού πεδίου Γαλλίας, χρήση μόνο για τα μέλη της Διεθνούς των Φόρουμ:

- *Η τοποθέτηση του ασυνειδήτου. 1966.*
- *Η επιθετικότητα στην ψυχανάλυση, 1948.*
- *Περί ενός προκαταρτικού ερωτήματος σε κάθε πιθανή θεραπευτική αγωγή της ψύχωσης, 1959.*

Εκδόσεις του Φόρουμ Ψυχανάλυσης του Λακανικού Πεδίου της Αθήνας και της Σχολής Ψυχανάλυσης των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου.

Περιοδικό Τετράδια -τεύχος 2ο, Από την υστερία στον υστερικό λόγο, 2008.

ΔΕΛΤΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Κλινική Εκπαίδευση Λακανικού Πεδίου 2014 - 2015

Ταυτότητα και ταυτίσεις

Επίθετο:.....Όνομα:.....

Διεύθυνση:.....

Πόλη:..... Τ.Κ .....

Τηλ.....E-mail.....

Επάγγελμα:.....

Τόπος εργασίας: .....

Εγγεγραμμένος –η :

2013-2014

2012-2013

Πριν (να γραφεί το έτος)

Ναι

Όχι

Ναι

Όχι

.....

ΕΓΓΡΑΦΗ: 280 ευρώ, Φοιτητές 150 ευρώ

Το ποσόν εγγραφής κατατίθεται στον αρ. λογ. της **Τράπεζας Πειραιώς: 5511021439692** και θα πρέπει να αποσταλεί το δελτίο εγγραφής, είτε ταχυδρομικά, είτε στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση: info@champlacanien.gr.

www.champlacanien.gr